

Archivy o generálu Pavlovi: měl tajný kurz D-2, v KSČ byl málo aktivní

JIŘÍ PŠENIČKA

Petr Pavel byl kandidátem na vstup do KSČ od února 1983, kdy ještě studoval na vysoké škole. Členem partaje byl od února 1985 do listopadu 1989.

12:20

Co dělal kandidát na prezidenta tři týdny před listopadem 1989 v Praze? Prošli jsme archivní dokumenty s nyní tak diskutovanou otázkou – do jaké míry si generál Petr Pavel zadal s totalitním režimem.

Kampaň před prezidentskými volbami ještě oficiálně nezačala, ale už nyní se k hlavním favoritům řadí expremiér Andrej Babiš a armádní generál ve výslužbě Petr Pavel.

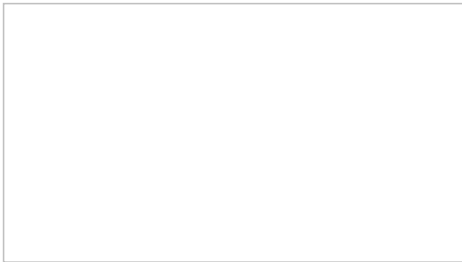
Jejich účast ve volbě se považuje za hotovou věc, byť ani jeden kandidaturu oficiálně neoznámil, spojují je však také problémy s minulostí. Babiš se kromě členství v KSČ snaží u soudu marně prokázat, že nebyl vědomým spolupracovníkem StB, Pavel zase udělal jako člen KSČ kariéru v armádě totalitního Československa.

Klíčovým argumentem penzionovaného generála je, že své předlistopadové „omyly“ si už dávno odpracoval třicetiletou službou ve prospěch demokratického státu, kdy byl mimo jiné náčelníkem

Generálního štábu Armády ČR a posléze zastával i prestižní post předsedy Vojenského výboru NATO.

„Mým snem tehdy bylo stát se elitním výsadkářem. Členství v KSČ jsem vnímal v mém prostředí jako normální věc a nijak jsem to tehdy neřešil. Dnes vím, že to byla chyba. A lituji toho. Komunistický režim byl zločinný,“ [uvádí Petr Pavel](#).

Například historik Petr Blažek se však domnívá, že by se veřejnost neměla spokojit pouze s tímto vysvětlením.

Babišův nekonečný soud. Spor o spolupráci s StB se může vrátit na začátek

4. 6. 8:00

Petr Blažek je přesvědčen, že Pavlova spolupráce s totalitním režimem byla i na tehdejší poměry v armádě nadstandardní.

Podotýká, že to nakonec ve vojsku dotáhl až na předsedu základní organizace KSČ. A tím pádem nebyl jen řadovým členem, nýbrž i komunistickým funkcionářem, byť na té nejnižší úrovni.

Historik dlouhodobě se zabývající totalitní minulostí také odmítá tezi, že by se bez stranické knížky nebylo možné vojákem z povolání vůbec stát.

„Být v armádě i jako nestraník možné bylo, ačkoliv to byly jen výjimky. Samozřejmě ale každý, kdo chtěl dělat kariéru a zapojit se do budování armády v zemi, která byla okupovaná sovětskými vojsky a která byla spojencem okupantů, tak u takového člověka se předpokládalo, že bude mít dobrý kádrový profil, i se stranickou knížkou,“ uvádí Blažek.

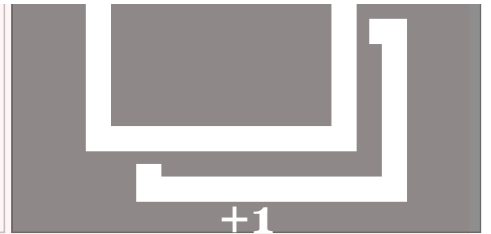
Na schůzích málo aktivní

Petr Pavel se stal kandidátem strany v únoru 1983. V té době byl ještě studentem Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově. Na samotné členství, jak bylo obvyklé, čekal další dva roky.

Do KSČ byl po podání přihlášky a předložení hodnocení od tří ručitelů přijat 13. února 1985. Pro jeho přijetí tehdy hlasovalo všech 15 přítomných členů stranické buňky.

Vyplývá to z dokumentů, které jsou společně s jeho přihláškou do strany dnes uloženy v Národním archivu ČR a redakce Seznam Zpráv je prostudovala.

Zajímavé je, že stranické hodnocení, které přijetí předcházelo, nebylo jen pozitivní.

„Má základní stranické vzdělání, kde dosáhl velmi dobrého hodnocení. Na jednání členských schůzí a na besedách stranické skupiny je však málo aktivní... Těžko se však podřizuje nepopulárním věcem, což má mnohdy špatný dopad na jeho kolektiv podřízených,“ stojí kromě dalšího ve stranickém posudku.

V té době byl Petr Pavel velitelem výsadkové průzkumné čety v Prostějově. Právě snahu dostat se k prostějovskému útvaru uvádí jako zásadní důvod svého členství v partaji.

Příslušníci výsadkového pluku zvláštního určení, který v hanáckém městě sídlil, byli cvičeni na speciální akce v týlu (západního) nepřítele. Ať už šlo o sledování objektů a lidí, nejrůznější diverzní akce, přepadávání velitelství, nebo likvidace raketové či letecké techniky.

Prezidentský model: Největší podporu má stále Babiš, poskočil Středula

3. 6. 15:31

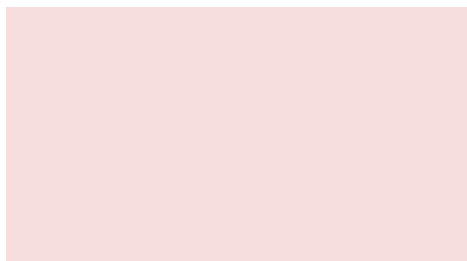
S přáteli ze SSSR

Dalším faktorem, který rozhodl o jeho vstupu do strany, bylo ale i rodinné prostředí. Oba Pavlovi rodiče byli dlouholetými členy KSČ, otec Josef Pavel navíc rovněž voják z povolání, a to ne ledajaký. V ČSLA byl na různých funkcích a v různých posádkách od roku 1953, od roku 1973 působil po mnoho let v Táboře na tamním Velitelství Západního vojenského okruhu. Na konci 80. let se o něm píše jako o plukovníkovi.

Lze to vyčíst z dokumentů uložených v [Archivu bezpečnostních složek](#), které o sobě Petr Pavel nedávno publikoval, aby ukázal, že nemá před veřejností co skrývat. Právě jeho otec, vojenský zpravodajec, byl pro něj už od dětství zjevně zásadní autoritou a vzorem, s nímž podle vlastních slov i často diskutoval o aktuálních politických otázkách.

Syn v textech uvádí, že otec na něj měl vliv už v dětském věku při pochopení dění z roku 1968.

„Velký vliv na mé pozdější názory mělo léto 1968. Tehdy u nás byli na návštěvě přátelé ze Sovětského svazu. Právě na kontrastu mezi nimi na jedné straně a protisovětskými náladami na druhé mi otec srozumitelně k věku vysvětlil podstatu situace,“ napsal sám Petr Pavel v poměrně rozsáhlém životopise, který ručně sepsal v květnu 1987.

„Prokázal pevný politický postoj.“ Kandidát na Hrad byl od 19 let v KSČ

VČERA 8:25

Nejde o útěk z funkce

Právě v roce 1987 se u Pavla začala rýsovat významná kariérní změna. Po čtyřech letech strávených u prostějovských elitních výsadkářů, kdy nejdříve velel četě a posléze i rotě, procházel totiž jako kandidát prověrkami ohledně možného přeřazení pod Zpravodajskou správu Generálního štábu (ZS/GŠ).

To byla za minulého režimu československá vojenská tajná služba zahrnující i zahraniční rezidentury. Nakonec bylo dle dokumentů toto přeřazení bez námitek schváleno. Pavel byl přijat na postgraduální studium pro zpravodajce, které započalo v roce 1988.

„Motivem přechodu k ZS/GŠ není útěk z dosavadní funkce, nabídku a účast ve výběrovém řízení považuje za čest a možnost uplatnit se ve společensky prospěšnější a pro něj zajímavější práci,“ stojí v úředním záznamu z té doby.

Petr Pavel byl mimo jiné ceněn pro svou velmi dobrou jazykovou průpravu, na tehdejší poměry v armádě neobvyklou. Dobře zvládal hlavně angličtinu, ale solidně i francouzštinu, kterou si ve zmíněném kurzu intenzivně vylepšoval.

„Jde o mimořádně talentovaného jedince,“ píše se o něm v červnu 1989, kdy s vojenskou hodností kapitána končil s jedničkami a jedinou dvojkou první ročník postgraduálního studia.

Tamtéž je popisován právě jako předseda ZO KSČ, jenž se významně podílí na „příznivé atmosféře“ mezi posluchači v kurzu.

Opakovaně zmiňované výborné jazykové předpoklady, které později uplatnil i v NATO, patrně rozhodly o tom, že o něm na samém konci 80. let režim uvažoval jako o vhodném kandidátovi pro zpravodajskou práci v zahraničí. V té době už Petr Pavel dle dokumentů pobýval v Praze, účastnil se zmíněného studia.

Petr Pavel (60)

- Narodil se v Plané u Mariánských Lázní, základní školu absolvoval v Kladně.
- Dále pokračoval na Vojenském gymnáziu Jana Žižky z Trocnova v Opavě (1975 až 1979) a Vysoké vojenské škole pozemního vojska ve Vyškově (1979 až 1983).
- Od roku 1983 velel výsadkové průzkumné četě v Prostějově, od roku 1985 tamtéž rotě.
- Po revoluci pracoval pro Vojenské zpravodajství (1991 až 1993).
- Po dalším kariérním růstu se nakonec stal náčelníkem Generálního štábu Armády ČR (2012 až 2015).
- V letech 2015 až 2018 byl předsedou Vojenského výboru NATO.
- Od listopadu 2018 je ve výsluže.

Falešná legenda s tlumočnickem

Co přesně ale mimo domov dělal, patrně netušila ani jeho manželka Hana, která zůstala v Prostějově.

Lze to dovodit ze zápisu z dvouhodinového pohovoru, který po návštěvě u ní v bytě sepsali podplukovníci Milan Kandra a Ján Sovjak. Stalo se tak 26. října 1989, tedy pouhé tři týdny před sametovou revolucí.

„V průběhu pohovoru byly posouzeny otázky bezpečnosti a konspirace. Žádné negativní poznatky nebyly zjištěné. Soudružka Pavlová věděla jen to, že manžel pracuje v Praze jako překladatel, tlumočnick,“ je uvedeno v zápise s tím, že tato „legenda“ koluje i v celé rodině a nevzbuzuje žádnou pozornost.

Manželce bylo sděleno, že její choť – vyličený v dokumentu jako posluchač kurzu s kódovým označením „D-2“ – se připravuje pro nové pracovní zařazení, je však prý potřebné, aby pro okolí nadále zachovala zmíněnou legendu.

„Zároveň jí bylo oznámeno, že manžel může v budoucnosti působit také v zahraničí,“ stojí též v zápise s tím, že i Hana Pavlová byla vybídnuta, aby se i ona věnovala studiu cizích jazyků.

Tyto plány překazila studentská revoluce, během níž Petr Pavel okamžitě odhodil stranickou knížku, nicméně zpravodajský kurz v roce 1991 dokončil a u polistopadového Vojenského zpravodajství setrval.

Babiš a Pavel: Dva adepti na prezidenta jako sousedé v jednom malém městě

5. 2. 18:28

Jako ruská GRU

Generál Pavel dnes striktně odmítá, že by za minulého režimu byl někdy rozvědčíkem. Svou tehdejší převažující práci připodobňuje k aktérům předlistopadové komedie Copak je to za vojáka, v níž je hlavní hrdina v podání herce Jiřího Langmajera příslušníkem elitní průzkumné roty.

Historik Petr Blažek je ale toho názoru, že by Petr Pavel měl více objasnit své pravé aktivity u vojenské tajné služby a přestat „relativizovat“ minulost.

„On se chtěl zapojit do speciálních jednotek, které byly součástí komunistické vojenské rozvědky, tedy druhé největší tajné služby v někdejší Československu,“ upozorňuje Blažek. Negativní lustrační osvědčení, kterým se Petr Pavel prezentuje, podle něj ještě nemusí nic znamenat, protože vojenské tajné služby se polistopadové lustrace kvůli „historickému opomenutí“ vůbec netýkaly, a tak stovky bývalých příslušníků se mohou ohánět čistým osvědčením.

Souběžně historik Blažek pro dobový kontext připomíná, že někdejší Zpravodajská správa Generálního štábu byla obdobou obávané sovětské (a následně ruské) vojenské tajné služby GRU, jejíž některé tajné zahraniční operace měli Češi možnost poznat „na vlastní kůži“ při výbuších muničních skladů ve Vrběticích.

Proti Petru Pavlovi (stejně jako Andreji Babišovi) jako vhodnému kandidátovi na prezidenta demokratického státu se vyslovil třeba jeden z významných aktérů sametové revoluce, hudebník Michael Kocáb.

„Umíte si představit, že třicet let po válce bude německým prezidentem bývalý člen nacistické strany a spolupracovník gestapa?“ položil Kocáb, který z Československa v roce 1991 vyprovodil sovětská vojska, sugestivní otázku v květnovém [rozhovoru pro Reflex](#).

Mezi Pavlem a Babišem (jenž je v archivech veden jako bývalý agent StB) v tomto směru prý žádné podstatné rozdíly nevidí. A to je prý i důvod, proč i on sám stále uvažuje o kandidatuře.

Historický příměr podobného druhu jako Kocáb použil v květnu na sociálních sítích i bývalý šéf TOP 09 Miroslav Kalousek. Proti Pavlovi prý osobně nic nemá, váží si jej pro mnohé, ale vzhledem k předlistopadové minulosti jej jako vhodného kandidáta na nového prezidenta nevidí.

Chtěl jsem zůstat v uniformě

Seznam Zprávy chtěly po Petru Pavlovi, aby řekl, zda kvůli zmíněné historické zátěži neuvažuje, že z volební kampaně odstoupí. Na první dotaz, položený v pondělí, ale vůbec nereagoval.

Nicméně během středy telefonát přijal a redakci vysvětloval, jak to bylo s oním zpravodajským kurzem „D-2“, jež na konci 80. let absolvoval. Podle něj šlo o standardní postgraduální studium, běžné i dnes, které je nutné po zhruba pěti letech u útvaru, pokud se někdo chce posunout ve vojenské kariéře.

Odmítá, že by se tehdy účastnil školení na rozvědčíka, jenž měl být vysazen na Západě. Čistě teoreticky by prý sice mohl, ale nebyla to jeho priorita. „Já jsem tímto směrem nikdy nesměřoval, protože jsem chtěl být v uniformě,“ uvedl doslova pro Seznam Zprávy.

Podotýká, že i naprostá většina ostatních absolventů zmíněného zpravodajského kurzu „pracovala v běžných normálních funkcích v uniformách“ jako odborníci na různé druhy průzkumu, včetně elektronického. „Jen malinká výšeč z působnosti zpravodajství je vnější rozvědka,“ uvedl dále.

Také lidé z podpůrného týmu Petra Pavla v komunikaci s novináři nyní zdůrazňují, že generál Pavel přímým zaměstnancem vojenské zpravodajské služby za minulého režimu nikdy nebyl, byť výsadkáři z Prostějova pod zmíněnou Zpravodajskou správu Generálního štábu v 80. letech organizačně spadali.

„Byl voják, ne agent tajných služeb. Výsadkáři neměli nikdy nic společného se sběrem informací o lidech v Československu, sbírali informace o vnějším nepříteli, o cizích armádách,“ popsala činnost Markéta Řeháková, která pro generála Pavla zajišťuje komunikaci.

O generálu Pavlovi všichni vědí, co je zač. Nikdy nic netajil, ani své členství v KSČ. Ví, že to byla chyba, a přiznává to. Já za sebe dodávám, že chybovat je lidské.

PETR KOLÁŘ, BÝVALÝ VELVYSLANEC V USA A RUSKU 7. 6. 2022

Na obranu armádního generála Petra Pavla i s jeho kaňkami v životopise vystupuje také jeho klíčový podporovatel a někdejší velvyslanec v USA a Rusku Petr Kolář.

„Důležité je umět chybu přiznat, poučit se z ní a napravit ji. Generál Pavel svou službou demokracii, naší zemi i našim spojencům prokázal nejen obrovskou osobní integritu a odvahu, ale i výjimečné diplomatické a politické schopnosti uznávané na mezinárodní úrovni,“ říká Kolář a připomíná, že Pavla si vybrali v tajné volbě do vedení NATO i naši spojenci, kteří prý dobře vědí, co má za sebou.

„Doufám, že stejně tak i čeští voliči budou vědět, proč mají volit generála Pavla. Já jej podporuji mimo jiné i proto, že to je slušný a férový člověk a správný chlap,“ uvádí bývalý velvyslanec Petr Kolář.

Co o sobě napsal Petr Pavel, když se hlásil do KSČ

Narodil jsem se v úřednické rodině, ve spořádaných poměrech, s oběma rodiči. V roce 1972 se rodiče rozvedli, od té doby jsem žil s otcem. Základní školu jsem vychodil v Kladně, ukončil jsem ji s vyznamenáním. Vojenské gymnázium jsem absolvoval v Opavě také s výborným prospěchem. Dále jsem studoval na VVŠ ve Vyškově, kterou jsem ukončil v r. 1983 s červeným diplomem. U našeho útvaru sloužím jeden a půl roku a myslím, že přes dílčí problémy nedosahuji špatných výsledků.

Jsem členem SSM od r. 1975, kandidátem KSČ od února 1983. V SSM na gymnáziu jsem zastával funkci jednatele DO, kterou jsem podle hodnocení plnil dobře. Byl jsem několikrát odměněn, trestán jsem nebyl ani v SSM, ani v KSČ. Otec i matka jsou dlouholetými členy strany, kde zastávali různé funkce.

Přiját za kandidáta jsem byl v době studia na VŠ v polovině posledního ročníku, a proto mé kand. úkoly byly zaměřeny na dosažení výtečných výsledků při státních zkouškách. Všechny stanovené úkoly jsem splnil. Větší část kand. lhůty jsem pracoval u našeho útvaru. Po počátečních problémech jsem v dalším období dosahoval dobrých výsledků. Obě čety, kterým jsem velel, dosáhly v soc. soutěži titulu „vzorná“. Téměř při všech cvičeních jsem byl hodnocen dobře a výtečně. Své soc. závazky jsem splnil.

Své další odborné vzdělání realizuji v souč. době dálk. studiem angličtiny na VAAZ, které chci ukončit státní zkouškou. Politické vzdělávání probíhá v rámci MLP, kde chci dosahovat pouze výtečných výsledků. S náboženskou otázkou jsem já i naše rodina vyrovnáni, jsme ateisti. Nikdo z mých příbuzných nežije ani neudrzuje styk se zahraničím, nikdo nebyl soudně trestán ani se v letech 68–69 nezúčastnil akcí namířených proti SSSR.

Důvody, které mě vedou k podání přihlášky za člena KSČ, jsou shodné s důvody k podání přihl. za kandidáta. Jako mladý člověk a navíc příslušník ozbr. sil se chci plně podílet na životě naší společnosti, nestát stranou dění, ale mít možnost řešit problémy a sám svým dílem ovlivňovat vývoj k lepšímu.

Dne 4. 2. 1985, Petr Pavel

S přispěním Tomáše Perglera.